

Nou cas de discriminació lingüística, aquest cop a Balaguer

written by David Folch | 6 d'abril de 2022

Carta de Daniela Strauß:

Estimats catalans,

Fa molts anys, em vaig enamorar del vostre país, vaig fer amics i vaig decidir viure amb vosaltres permanentment, jo i els meus fills. Abans de marxar d'Alemanya vaig començar a aprendre la vostra llengua.

Per què vaig decidir aprendre el català? Va ser una decisió del cor. D'una banda –i aquest és el motiu principal– volia viure a Catalunya i poder comunicar-me amb vosaltres a un nivell més profund. Us volia conèixer i entendre a fons la vostra cultura. D'altra banda, em vaig sentir atreta per la vostra llengua. La seva sonoritat i la seva melodia m'agraden. Això me'n va facilitar l'aprenentatge, o potser, fins i tot, abans de res, ho va fer possible.

Així que quan vaig arribar aquí, ja parlava força el català. Gràcies a les meves competències lingüístiques em vaig poder integrar ràpidament a la societat catalana. Vosaltres, catalans, m'heu acollit a mi i als meus fills amb molta obertura i calidesa.

Al mateix temps, vaig experimentar ben aviat que el meu desconeixement del castellà, combinat amb el coneixement del català, sovint era motiu de menyspreu i abús per part d'alguns castellanoparlants, que em deien: "Per què aprens català i no castellà, la llengua del món? Aprèn-lo ara, ara mateix!". Aquestes paraules em van donar una bofetada en un to agressiu, seguida d'una petició per aprendre unes quantes paraules

espanyoles com a primera lliçó: “¡Buenos días!” – “Pan” ... ¡Repítelo!”. Aquest tractament em va impactar molt en aquell moment, quan encara era una turista que feia servir els meus primers coneixements de llengua catalana. Va ser la meva primera situació d'aquest tipus, a la qual van seguir moltes més, ja fos a les administracions, restaurants, hospitals i centres de salut o al carrer.

Avui m'adreço a vosaltres, estimats catalans, que heu après el català dels vostres pares, i que estimeu i adoreu la vostra llengua. Quantes vegades us heu queixat que la vostra llengua no val per res, és trepitjada i oprimida pels altres, pels castellanoparlants?

El cap de setmana passat vaig viatjar a Balaguer, al cor de Catalunya, per participar en un tour d'hivernacle. El programa va incloure una visita guiada sobre les herbes medicinals i els seus efectes. Amb uns 60 participants ens vam posar en semicercle i en vam esperar la presentació. Més endavant es faria una visita guiada en català i també en castellà.

Vaig escoltar la salutació del ponent amb alegria i ganes d'un dia interessant. Com m'esperava, aquí, a la Catalunya rural, el ponent va començar en català. Llavors, va preguntar educadament si algú del grup no entenia el català. Una participant va respondre que, com que venia d'Amèrica del Sud, no entenia el català. Pel que sembla, i inesperadament per mi, aquesta va ser l'ocasió perquè el ponent canviés d'idioma, ja que va continuar en castellà. Immediatament, vaig preguntar si la següent introducció seria en castellà i vaig explicar que no parlo aquesta llengua. I, a més a més, vaig suggerir una introducció bilingüe com a compromís.

Per sorpresa meva, aquesta petició va ser denegada. La presentació es va fer només en castellà. El catalanoparlant havia decidit canviar de llengua. Això va provocar en mi una sensació de degradació i humiliació, que vaig sentir a nivell físic. Per què es va prendre seriosament la preocupació del

participant castellanoparlant i la meua no? Val menys el meu coneixement lingüístic i, al cap i a la fi, la vostra llengua i la del vostre país? Per què m'havia esforçat tant a aprendre una llengua que era completament nova per mi per integrar-me i aquí acabo de ser exclosa de la vostra societat, en públic i davant de tothom? Em vaig sentir molt malament i vaig decidir parlar-ne. Aquesta va ser la primera vegada que la humiliació venia de vosaltres mateixos, catalans, i no de la gent que continueu acusant com a opressors de la vostra llengua, els castellanoparlants.

Aquí, per un català i enmig d'un grup nombrós de catalans, em va demostrar que no n'hi ha prou de parlar la vostra llengua i que, a més, evidentment, hauria estat millor aprendre castellà. Si hagués sabut espanyol, m'hauria estalviat aquesta situació, perquè, òbviament, sempre parlaríeu en castellà pel meu bé, encara que algú del vostre grup no entengui aquesta llengua.

Així, doncs, al final de la introducció, vaig tornar a prendre la paraula per expressar aquests sentiments d'humiliació públicament, educadament i sense acusacions. Molts participants es van veure afectats i van reaccionar amb simpatia, d'altres van exposar, amb un cert to agressiu, que som a Espanya i que a Espanya es parla castellà.

Ara, després d'aquest cap de setmana i amb tota aquesta vivència al damunt, i reconeixent també que el ponent que va canviar de llengua, més endavant em va agrair que hagués parlat en públic i que hagués dit el que vaig dir, amb tot, no em puc estar de fer-me les preguntes següents:

Cal aprendre una altra llengua –el castellà– per evitar situacions tan humiliants en el futur i viure feliçment a Catalunya?

Quins són els arguments pels quals els immigrants aprenem català en comptes de castellà si, en cas de dubte, hem de

comptar que serem exclosos d'un lloc públic?

Quin futur té una llengua com el català si és humiliada pels seus propis parlants, els mateixos catalans?

Les llengües són per a la comunicació, i sobreviuen i evolucionen quan es parlen. Una llengua que és suprimida pels mateixos parlants, que canvien de llengua a la més mínima ocasió, acabarà desapareixent. Per quin motiu tindria dret a existir?

Daniela Strauß

Canet de Mar, 4 d'abril del 2022